

Onomastikkfaget og praksis for vitenskapelig publisering

Av Solveig Wikstrøm

This article takes as its starting point the fact that onomastics, as well as the other native language fields in Norway, gradually have been phased out from the large universities over the last few years. The aim was to find out if this could be explained by the institutions' policies on scholarly publishing. Onomastics and the other native language fields' traditions for scholarly research, publishing and communication proves to be poorly adapted to the bibliometric indicators which have been used to evaluate research in Norway over the last ten years. Moreover, the strong demand for internationalisation in the academic institutions and use of international scientific citation indexing services may have contributed to the decline of impact of the small native language fields. Findings show that the representation of onomastics in one of these citation indexing services is marginal, as is publications in Norwegian. Solutions for how the scholarly research and communication in the native language fields could be more visible, include stronger attention to practices of national and international scholarly publishing, a better knowledge about how to publish with open access, and, preferably, a national strategy with adapted models and solutions for these fields.

1 Innledning

De siste årene har praksis for vitenskapelig publisering ført til store endringer innen de fleste fagdisipliner. Først og fremst er det stadig mer vanlig å publisere i digitale kanaler, ofte uten at publikasjonen samtidig foreligger i trykt utgave. Dernest er det nye betalingsmodeller for å få publisert forskningsresultater, særlig gjennom åpen tilgang (Open Access). I Norge har også måter å evaluere forskningen på, blant annet gjennom den såkalte publiseringssindikatoren, gjort at en rekke fag har måttet revurdere sin publiseringspraksis.

Vitenskapelig publisering er i denne sammenheng ment i vid forstand: Jeg vil forsøke å gi et omriss av landskapet rundt elektroniske lisensbelagte og åpne kunnskapsbaser, og de bibliometriske metodene som brukes for å evaluere forskning. Det å publisere innen et lite morsmålsfag bygger imidlertid på egne tradisjoner for publisering, som på mange måter unndrar seg denne måten å vurdere forskningsresultater på. Særlig er formidling sentralt innenfor morsmålsfagene. Når det her er tale om forskning og publisering, er derfor formidling sett på som en del av denne praksisen.

Morsmålsfagene har opplevd en delvis avvikling ved enkelte norske forskningsinstitusjoner de siste årene. Selv om dette ikke vil være tema for denne teksten, er det et utgangspunkt for problemstillingen: Jeg ønsker å se på nærmere på onomastikkens, som en del av morsmålsfagene, forutsetninger for å møte endringene i publiseringspraksis. Videre vil jeg undersøke hvordan faget er representert i elektroniske kunnskapsdatabaser; både betalings tjenester og de som har åpen tilgang. Fordi onomastikk er tett forbundet med de øvrige morsmålsfagene som i sin tur sorterer under humanistiske fag, vil fokuset veksle mellom navnegranskingsfaget der det er mulig, og et bredere nedslagsfelt via morsmålsfagene til humaniora generelt der det er hensiktsmessig.

Fordi dette er emner som berører et stort fagkompleks, vil det ikke være mulig å gi et fullstendig bilde av onomastikk og morsmålsfag og disse fagene forutsetninger innen vitenskapelig publisering. Jeg vil likevel ha følgende spørsmål som utgangspunkt:

- Hvordan er praksisen for forskning og formidling innen morsmålsfagene generelt og navneforskningen spesielt tilpasset indikatorene som har vært brukt for å måle forskningsaktivitet i Norge de siste årene?
- Kan et krav til internasjonalisering av forskning ha bidratt til at små morsmålsfag faller utenfor i internasjonal forskning, når en ser på dekning i de store siteringsdatabasene?
- Finnes det løsninger for hvordan morsmålsfagene forsknings- og formidlingsaktivitet kan bli mer synlig?

2 Publiseringslandskapet i dag

Papirutgaver av artikkelsamlinger og bøker er på vikende front i universitets- og høyskolebibliotekene, og abonnementer til trykte tidsskrifter har gått kraftig ned. Alle norske universiteter og høyskoler og flere offentlige institusjoner abonnerer på en rekke forskjellige elektroniske ressurser i form av tidsskrifter, e-bøker og databaser. Disse er fritt tilgjengelige for institusjonens ansatte og, som regel, besøkende til biblioteket (Borgman 2007, s. 156). Mellom 2013 og 2014 økte nedlastinger av elektroniske ressurser ved norske fag- og forskningsbibliotek

med 8,7 %. I samme periode var det en nedgang på 12,4 % i fysiske utlån (Statistisk sentralbyrå 2014).

Vitenskapelig publisering er internasjonal, dominert av store mediehus som ofte har svært høy profitt på sine produkter, og ressursene er tilgjengelige for dem som kan betale for dem. Det betyr i praksis store forskningsinstitusjoner i den vestlige verden (Hillesund 2005, s. 155). Fra millenniumskiftet har det derfor vokst fram et krav om at forskning bør være fritt tilgjengelig for alle. Det har konsolidert seg i det temmelig komplekse begrepet *åpen tilgang* (Open Access), som har munnet ut i nasjonale retningslinjer i flere land. EU har et mål om full åpenhet til forskningsresultater innen 2020. I juni 2016 ble den norske rapporten *Nasjonale retningslinjer for åpen tilgang til forskningsresultater* levert til høring i Kunnskapsdepartementet, med meldingsfrist 1. november 2016. Her heter det blant annet at forskere finansiert av norske offentlige midler som førstevalg skal publisere sine vitenskapelige artikler i tidsskrift med full åpen tilgang (såkalt *gull åpen tilgang/gold OA*). Forskere som velger tidsskrift uten åpen tilgang, skal gjøre artikkelen åpent tilgjengelig i et vitenarkiv (*grønn åpen tilgang/green OA*).¹ Tilgang bør gis maksimalt seks måneder etter publisering for STM-fagene (Science, Technology and Medicine) og tolv måneder for humaniora og samfunnsvitenskap i tråd med EU-kommisjonens anbefalinger. Alle forskningsutførende institusjoner skal sørge for at deres forskningsartikler deponeres i et egnet vitenarkiv senest ved publiseringstidspunktet, uavhengig av publiseringskanal og uavhengig av om det er mulig å gjøre dem åpent tilgjengelige (Regjeringen 2016).

3 Publiseringsindikatoren

Siden 2006 har norske forskere forholdt seg til den såkalte *publiseringsindikatoren*, «tellekantsystemet», som har som siktemål å gjøre forskningen målbar for å kunne tildele midler til forskning på grunnlag av vitenskapelig produksjon (NSD 2016 a). Den har vært omdiskutert.² Selv om norsk publisering har økt kraftig i løpet av de ti siste årene, har publiseringsindikatoren blitt kritisert særlig fordi den, mot hensikten, ofte har blitt brukt lokalt som resultatmål for den enkelte forskeren (UHR 2016). En annen sentral innvending er at forskningsformidling kommer dårlig ut fordi det ikke finnes insitamenter knyttet til formidling (Prosa, <http://prosa.no/intervju/alt-blir-klart-og-ubetydelig/>). Det stimuleres til økt samarbeid internasjonalt ved å gi uttelling dersom en samarbeider med utenlandske forskere. Dette er i strid med måten en vanligvis

¹ For begrepsforklaringer, se www.openaccess.no (Lest 05.10.16)

² For bakgrunn og oversikt, se f.eks. Gjelsvik og Sivertsen 2006 og DNVA, udatert)

publiserer på innen humaniora, der det er vanlig å utgi arbeider som eneforfatter, og innen morsmålsstudiene er det dessuten vanlig å publisere på eget språk.

Publiseringskanalene, altså tidsskrifter, serier og forlag, er inndelt i nivåer for å skape et insitament for forskerne til å publisere i de mest prestisjefylte kanalene innenfor sine fagområder. I Norge opereres det med to nivåer: *Nivå 1*, der det kreves at «et sett av grunnleggende forutsetninger» er tilfredsstillt. Det viktigste av disse er at arbeider som publiseres i kanalen har vært gjennom fagfellelvurdering. *Nivå 2* er begrenset til de mest betydelige publiseringskanalene fra ulike land, og disse er estimert til å utgjøre om lag en femtedel av vitenskapelige publikasjoner (NSD 2016 b).

Norsk senter for forskningsdata, NSD, har ansvar for registeret over vitenskapelige publiseringskanaler (tidsskrifter, serier og forlag). Dette såkalte *kanalregisteret* er utgangspunktet for publiseringer som gir uttelling i finansieringssystemet, og man kan søke etter publiseringskanalene for å finne ut om de regnes som vitenskapelige, og i så fall, på hvilket nivå.³

Norske universitet og høyskoler har som målsetning at institusjonens forskere skal produsere mest mulig tellende forskning. I Norge gjøres dette ved å følge nettopp publiseringsindikatoren. Da må institusjonens bibliotek og arkiv være fremtidsrettet. Hansson (2015) viser hvordan biblioteket går fra den tradisjonelle rollen med intern legitimitet og vedlikehold av samlinger og dokumentasjon til en tilpasning til brukerbehov og økonomi som hovedmålsetning.⁴

4 Litt om onomastisk forskning og formidling i Norge, Norden og internasjonalt

Onomastikkens tverrfaglighet og interesse blant publikum gjør at resultater av navneforskning publiseres og omtales i et bredt spekter av kanaler. Formelt har universitetsansatte navneforskere i Norge de siste årene vært organisert under instituttene for nordiske språk, altså som en del av morsmålsstudiene. Denne typen studier kjennetegnes ved at de har sine egne fora og publiserer på eget språk. I Norge utgjør ofte såkalt «grey literature»⁵ og tidsskriftene faglige fora for fagfeltets forskning (Sivertsen 2013, s. 27).

I Norge har seddelarkivene og verket *Norske Gaardnavne* vært sentrale for navneforskerne, og flere av ressursene er digitaliserte og fritt tilgjengelige for

³ Søk i kanalregisteret gjøres fra nettsiden <https://dbh.nsd.uib.no/publiseringskanaler/Forside> (Lest 05.10.16)

⁴ Dette mener Hansson står i forbindelse med *New Public Management* (NPM), som i korthet betyr at styringsprinsippene fra privat sektor blir brukt for å effektivisere offentlig sektor. Grovt sett har man gått fra å være verdibasert til en serviceinstitusjon som får sin legitimitet gjennom ønskene og forventningene til offentligheten.

⁵ https://en.wikipedia.org/wiki/Grey_literature (Les 05.10.16)

publikum (Dokumentasjonsprosjektet 2016). Denne typen nettressurser, som særlig er forbundet med humanistiske fag, tilbyr data fra flere typer media, er resultater av mange års forskning – og de har lite analogi til trykte publikasjoner (Borgman 2007, s. 99).

Norsk namnelag har som formål å vekke interesse for og styrke kjennskapet til navn, navnevitenskap og navnevern (Norsk namnelag 2016), og er som sådan en organisasjon som henvender seg til allmenheten. Medlemmene får meldingsbladet *Nytt om namn* én til to ganger i året og tidsskriftet *Namn og Nemne* én gang i året. Lagets nettsider tilbyr oversikt over innholdet i alle publikasjoner, og tekstene legges ut på hjemmesiden til Norsk namnelag etter en bindingstid på to år (Ibid). Dette er da også gjort for begge publikasjonene. Det hadde likevel vært ønskelig om innholdet i publikasjonene hadde blitt gjort tilgjengelig etter kortere tid, som nevnt maksimalt ett år etter publisering for humanistiske fag, i tråd med EU-kommisjonens anbefalinger. Imidlertid vil *Namn og Nemne* fra og med årgang 2016 legges ut på nettet, noe som er en forutsetning for å få støtte fra Forskningsrådet. Når det gjelder *Nytt om namn*, sies det fra redaksjonelt hold at bindingstiden på to år har å gjøre med abonnenttilgangen. Den årlige bibliografien som gjøres tilgjengelig i *Nytt om namn*, gjør det mulig å finne fram til publiserte navnefaglige arbeider i ulike tidsskrifter, årbøker og samleverk, selv om det er en tungvint prosedyre så lenge de ikke er nettpubliseret.

De nordiske navneforskernes organisasjon, *NORNA*, publiserer konferanse-rapporter og rapporter fra symposier. Som for *Namn og nemne* blir artiklene fagfellevurdert, og forfatteren gir, om ikke annet er avtalt, organisasjonen rett til å publisere artikkelen på nett uten bindingstid (NORNA 2016). *NORNA* informerer utfyllende om praksis for publisering på sine hjemmesider.

Internasjonalt er *The International Council of Onomastic Sciences* organisasjonen for alle forskere med interesse for navn (ICOS⁶, udatert). For en årlig avgift vil man få organisasjonens tidsskrift *ONOMA*, som utgis av det belgiske forlaget Editions Peeters og tilbys i trykk og elektronisk versjon gjennom forlaget. Det elektroniske tidsskriftet er basert på abonnement eller betaling per nedlasting (Peeters 2016). Verken *Onomas* eller *Peeters'* nettsider inneholder opplysninger om det publiserte materialet tilbys gjennom åpen tilgang eller om det foreligger planer for framtidig publisering på denne måten, slik at *ICOS* i mindre grad enn *Norsk namnelag* og *NORNA* har lagt til rette for tilgjengelig-gjøring av artiklene etter det som eventuelt er forlagets bindingstid.

⁶ *ICOS* og *ONOMA* har i årsskiftet 2015-16 fått nye nettadresser, uten lenke fra gammel til ny adresse. Av hensyn til ressursens stabilitet og troverdighet anbefales det å skaffe en stabil URL uten mange såkalte underavdelinger (tillegg etter toppdomenet). Se ellers informasjon om nettpublisering og problemer generelt knyttet til kildekritikk i den svenske publikasjonen *Källkritik på Internet*, <https://www.iis.se/docs/Kallkritik-pa-Internet.pdf>

Personnavnforskninga i Norden har en kanal i *Studia Anthroponymica Scandinavica*⁷, men publiseres også i andre navnefaglige og allmenne tidsskrifter. Internasjonalt anerkjente tidsskrifter innen onomastikken er ellers tyske *Beiträge zur Namenforschung* og *Namenkundliche Informationen*, britiske *Nomina*, det amerikanske *Names* og afrikanske *Nomina Africana*. Disse tidsskriftenes formelle innflytelse, vist gjennom kanalregisteret og enkelte bibliometriske indikatorer, blir presentert i det følgende.

Selv om digitale ressurser ofte tilbyr mer materiale innen STM enn humaniora⁸, er det likevel nyttig å være kjent med de internasjonale elektroniske tidsskriftene institusjonene tilbyr: Språkforskere bør ha mulighet til å søke etter forekomster av ord og navn i andres forskning – såkalt «text and data mining», som er særlig interessant for nettopp humanister (Borgman 2007, s. 104, 188, 216). Det arbeides internasjonalt for å tillate dette i lisensbelagte tjenester (IFLA 2013), i tillegg til vanlig bibliografisk søk. Hva som er tillatt og mulig å gjøre via de forskjellige tjenestene er ofte krevende å sette seg inn i, fordi det ikke eksisterer standardavtaler og vilkårene derfor varierer fra lisens til lisens. Det er derfor viktig at institusjonen forskeren er tilknyttet, informerer om og underviser i bruk av disse ressursene der de er relevante.

Fagfellevurdering gjøres nå innen alle fag som forholder seg til bibliometriske indikatorer, som vi blant annet ser gjennom den norske inndelingen i nivå 1 og 2. Det norske onomastiske miljøet publiserer da også i tidsskrifter som praktiserer fagfellevurdering for slik å bli vurdert som vitenskapelig publikasjon. Imidlertid hevder Borgman (2007, s. 61) at fagfellevurdering kan føre til bias i små fagmiljøer, noe som er høyst relevant for navnemiljøene som er knyttet til morsmålsstudier: Det nordiske, og især det norske, navnemiljøet er så lite at det kan virke meningsløst å innføre et krav om såkalt «double blind peer review»⁹ – forfatteren (det er som oftest bare én innen humaniora) er ofte gjenkjennelig gjennom temavalg og skrivestil. Dermed er fagfellevurdering en utfordring for helt små fag, særlig når faget i tillegg foretrekker språk fra små språksamfunn.

5 Siteringsdatabaser

For å vise hvordan humanistiske fag generelt og onomastikk spesielt er representerte med bibliometriske indikatorer innen internasjonal vitenskapelig produksjon, kan en bruke såkalte siteringsdatabaser. De to ledende basene som tilbys i

⁷ <http://www.kgaa.nu/tidsskrift.php?id=9> (Lest 05.10.16). Det som er nevnt om nettadresser i forrige note gjelder også her.

⁸ Borgman (2007, s. 160) nevner JSTOR⁸ (*Journal Storage*) som har forbedret tilgangen til viktige tidsskrifter innen flere felter. I følge JSTORs hjemmeside er deres materiale i hovedsak innen samfunnsvitenskap og humaniora (JSTOR 2016). Tjenesten er overveiende lisensbasert.

⁹ Se f.eks. <https://www.elsevier.com/reviewers/what-is-peer-review> (Lest 05.10.16)

Norge gjennom flere universiteter og høyskoler er *Web of Science*¹⁰ fra Clarivate Analytics og *Scopus*¹¹ fra Elsevier. Disse basene, som altså er betalingstjenester, kan brukes til vanlig bibliografisk søk. I tillegg vil basene finne publikasjoner via blant annet felles siteringer, organisasjonssøk og forfatteridentifikatorer. Det er viktig å merke seg at siteringsdatabasene ikke tilbyr artikler i fulltekst. Det kjøper i så fall institusjonen i separat abonnement. Har man dette, kan man lenke fra siteringsdatabasene til tidsskriftene eller e-bøkene man abonnerer på i tillegg. Begge ressursenes materiale er overveiende på engelsk; man finner ikke norsk-språklig materiale i disse basene. De er for øvrig ofte kritisert for å ha en overvekt av tidsskrift fra USA og for å dekke humaniora og samfunnsvitenskapene mer tilfeldig (Hillesund 2005). Ikke desto mindre avgjør disse databasene, enkelt sagt, i stor grad hvilken innflytelse artiklene, og i neste omgang fagfeltene de representerer, har i internasjonal forskning.

Borgman (2007, s. 159 f.) presenterer og sammenligner *Web of Science* (WoS) og *Scopus*. Førstnevnte omtales som blant de mest omfattende bibliografiske databasene, med best dekning innen realfag, grunnere innen samfunnsfag og grunnest innen humaniora. Scopus baserer seg på et markedsbasert utvalg, og Borgman (Ibid., s. 181) nevner ikke humaniora som et nedslagsfelt for Scopus. Humanister og samfunnsvitere har altså mer begrenset utbytte av disse databasene enn STM-forskere, også fordi disse disiplinene ofte bruker monografier i sin forskning, som basene ikke tilbyr, og bruker eldre, klassisk litteratur som basene dekker i mindre grad.

6 Søk etter onomastikk (*onomastics*) i WoS

Borgman hevder altså at WoS inneholder noe humaniora, og derfor kan det være interessant å se hvordan navnegransking er representert i denne basen. Et trunkert søk etter fagfeltets engelske navn i denne databasen, *onomastic** under «Topic» returnerte 691 tilslag¹² fordelt på forskjellige emneområder. *Linguistics* var best representert, med 32,7 % av de 691 tilslagene, fulgt av *Literature* (22,8 %), *Arts, Humanities, other Topics* (13,7 %), *History* (10,7 %), *Classics* (8,7 %), *Religion* (6,8 %) og *Archeology* (4,8 %). Forskningsfeltene sammenfaller godt med ICOS' beskrivelse av onomastikken (ICOS, udatert), med klare tverrfaglige trekk – hvis det er mulig å hevde dette på et så spinkelt grunnlag som 691 tilslag er.

Tidsskriftet som har flest treff knyttet til søkebegrepet, er *Names. A Journal of Onomastics*, (32 treff, 4,6 % av de 100 første) fulgt av *Zeitschrift für*

¹⁰ https://en.wikipedia.org/wiki/Web_of_Science (Lest 05.10.16)

¹¹ <https://en.wikipedia.org/wiki/Scopus> (Lest 05.10.16)

¹² Det langt videre søkebegrepet *names* gav 352 242 treff, og i følge «Source titles» dreier det seg i stor grad om taksonomier, særlig innen biologi og andre realfag.

Dialektologie und Linguistik (24, 3,4 %) og *Zeitschrift für Slawistik* (23, 3,3 %). Bortsett fra *Names* er det ingen rene onomastiske tidsskrifter. De 100 første treffene blir vist i basen, og etter et overblikk ser onomastiske bidrag ut til å være representerte i tidsskrifter som tar for seg språk og kultur (herunder arkeologi og historie) innenfor et geografisk område, og ofte ser det ut til å dreie seg om morsmåls- og områdestudier.

Når det gjelder dokumenttyper, er 334 artikler (48,3 %), 281 bokanmeldelser (40,7 %), 33 rapporter (proceedings) (4,7 %), 21 notater (notes) og 14 med benevnelsen redaksjonelt materiale (editorial material). Det meste er altså artikler, noe som ikke gir et riktig bilde av hvordan man publiserer innen navnegransking. WoS inneholder altså i liten grad monografier og eldre litteratur (Borgman 2007, s. 159). At monografier er viktige innenfor fagområdet, indikeres kanskje ved at det er en høy andel bokanmeldelser, faktisk så mange som 40,7 % – bøkene som anmeldes men som ikke er tilgjengelige gjennom WoS, er altså likevel en viktig del av publiseringspraksisen.

Ser man på de 20 høyest rangerte tidsskriftene, er altså *Names* det klart største, fulgt av *Zeitschrift für Dialektologie und Linguistik*. Det er også kun disse to som er forsynt med «journal impact factor»¹³ eller *JIF* (en term som foreløpig ikke har en norsk ekvivalent), gjennom en såkalt «journal citation report», på henholdsvis 0,150 og 0,267, der sistnevnte rangerer høyest. Disse to tidsskriftene har lingvistikk oppgitt som felt, og de har Storbritannia og Tyskland som opprinnelsesland. Siden de eneste to tidsskriftene som har JIF er klassifisert som lingvistiske publikasjoner, kan det kanskje bety at lingvistikkfaget har bedre dekning og større oppmerksomhet enn de øvrige fagene der navneforskere publiserer. Publikasjonssted kan også ha betydning, siden tidsskriftene her representerer språk fra store språksamfunn.

For å se hvordan en enkelt, sentral forskers måte å publisere på i forhold til det som er typisk innen navneforskningen, kan man bruke WoS for å finne en framstående forsker. Den som fikk flest tilslag, var i WoS indeksert som *Eichler E*¹⁴, med 40 treff innen fagområdene slavisk lingvistikk og navn. I samtlige tilfeller skriver Eichler på tysk. Tretten publikasjoner er artikler, tolv er bokanmeldelser, ni redaksjonelt materiale, tre «item about an individual» (som ser ut til å være nekrologer) og tre notater. Han har vært redaktør for *Zeitschrift für Slawistik*, altså et tidsskrift for morsmålsstudier. Eichler har 36 av publikasjonene sine derfra. Alle tidsskriftene publiseres av tradisjonelle forlag, men det skal nevnes at treffene er daterte – Eichler representert i WoS omfatter publikasjoner mellom 1980 og 1993, ett bidrag i 2006. Det meste, 32 av 40 pub-

¹³ [https://no.wikipedia.org/wiki/Impact_factor_\(Lest_05.10.16\)](https://no.wikipedia.org/wiki/Impact_factor_(Lest_05.10.16))

¹⁴ Ernst Eichler, jf. slutten av avsnittet.

likasjoner, har Eichler skrevet som eneforfatter, som altså ikke er uvanlig innen humanistiske fag. Av kortere akademiske bidrag publiserer denne forfatteren helst artikler. Likevel gir WoS bare en forsvinnende liten del av virkeligheten når det gjelder å kartlegge en framstående navneforskers akademiske virksomhet: Tysk Wikipedia¹⁵ har en fyldig artikkel om denne forskeren: Ernst Eichler (1930–2012) var født i Tsjekkoslovakia og virket i Tyskland som forsker i slaviske navn. Han hadde rundt 1000 publikasjoner bak seg, og en litteraturliste i artikkelen oppgir utgivelser av Eichler hvorav en rekke monografier – som altså ikke er indeksert i siteringsbasen.

WoS indekserer og gir JIF for sentrale vitenskapelige tidsskrifter, og siden de er en kommersiell aktør, unnlater de å nevne at enkelte fagfelt er dårligere dekket enn andre. Vi har likevel sett at et søk på varianter av *names/onomastics* gir marginale resultater. Det er likevel mulig å lete etter enkelttidsskrifter i denne basen. Skal man undersøke hvilke tidsskrifter som regnes som sentrale innen onomastikken, er det kun *Names* som er indeksert. Riktignok ikke med godt resultat innenfor algoritmene til basen; innenfor feltet lingvistikk rangeres *Names* som 154 av 179. Verken *Onoma*, *Namenkundliche Informationen*, *Nomina* eller *Nomina Africana* er indeksert og faller derfor utenfor. Et søk i kanalregisteret viser at av disse har *Onoma* blitt registrert med nivå 1. De tre andre tidsskriftene har, på tross av betydningen de har i det norske navnemiljøet, ikke blitt oppført med nivå.

Oppsummert ser altså navnegransking ut til formelt å sortere innen lingvistikk, men ingen publikasjoner innen onomastikken sorterer under det høyeste nivå 2, verken nasjonalt eller internasjonalt. Det er mulig å rapportere ønsker om nivåvurdering av tidsskrift inn til NSD dersom tidsskriftene oppfyller kravene som blir stilt til vitenskapelige publikasjoner. Det er nok også fornuftig at onomaster arbeider aktivt for å melde inn nivåvurdering der dette er rimelig, siden høyere nivå kan føre til økt oppmerksomhet om faget som vitenskapelig disiplin.

7 Humaniora og onomastikk i norskspråklige lisensbelagte ressurser

I rapporten *Norskspråklige vitenskapelige tidsskrifter i humaniora og samfunnsvitenskap* var formålet blant annet å undersøke hvilken betydning de norskspråklige vitenskapelige tidsskriftene hadde innenfor det generelle publiseringsmønsteret for fagområdene. I perioden 2005–2012 økte tidsskriftsartikler på norsk med 15 prosent, mens vitenskapelige tidsskriftsartikler på andre språk økte med 40 prosent (NIFU 2013, s.14). Ut fra disse tallene ser det altså ikke ut til at norsk som formidlingsspråk er truet, når man legger til grunn at publiseringen på

¹⁵ [https://de.wikipedia.org/wiki/Ernst_Eichler_\(Linguist\)](https://de.wikipedia.org/wiki/Ernst_Eichler_(Linguist)) (Lest 05.10.16)

norsk øker. Vitenskapelige tidsskriftsartikler på norsk utgjør i denne perioden 47 % av alle vitenskapelige tidsskriftsartikler i humaniora (ibid., s. 17). Som for alle eldre tall, og særlig innenfor elektronisk publisering, gjelder det at situasjonen kan endre seg raskt.

Hva med norskspråklige artikler som omhandler onomastikk? Det finnes i alminnelighet få digitale ressurser som tilbyr norskspråklig forskning. Nettstedet *Idunn.no*, som inneholder nordiske fagtidsskrifter, eies og driftes av Universitetsforlaget. Her kan man søke i 25 000 artikler fordelt på 60 tidsskrifter blant annet innen humaniora¹⁶, men for å lese dem er det i de fleste tilfeller nødvendig med abonnement. Søk etter *onomastikk* og *navne-/namnegransking* viser ingen navnefaglige artikler i Idunn. Det kan eventuelt skyldes mangler ved søkebegrepene, siden tidsskriftet *Maal og Minne*, som ble grunnlagt i 1909 av Magnus Olsen, er indeksert i Idunn og oppført med nivå 2 siden 2005. Dermed regnes tidsskriftet blant de mest betydelige publikasjonene innen feltet. *Maal og Minne* er oppgitt med fagkretsen «norsk språk og norske språkminner av enhver art, middelalderlitteratur, norske stedsnavn og folkeminner» (Idunn 2016). Fire årganger (2006–09) er fritt tilgjengelige på nett.

Kanalregisteret viser at *Studia Anthroponymica Scandinavica*, *Namn og Nemne* og *Namn och bygd*¹⁷ har nivå 1 i 2016. *Nytt om namn* er ikke tildelt nivå, og regnes følgelig ikke som vitenskapelig. Det er likevel viktig å anerkjenne nytten denne typen publikasjon har, med sitt potensiale for formidling til allmennheten – og mange av oss som skriver i *Nytt om namn* arbeider ikke som forskere og har ikke selv behov for forskningspoeng i vitenskapelige tidsskrifter. Potensialet for formidling bør brukes mer aktivt i en publikasjon som retter seg mot allmennheten, også siden onomastikk er et fagfelt med særlig stor interesse blant publikum.

Maal og Minne var altså var det eneste tidsskriftet på nivå 2 etter søkekriteriene som ble brukt, og navneforskere som ønsker å løfte fram faget onomastikk i tillegg til egen forskning kan derfor vurdere å publisere i denne kanalen. Som nevnt bør det også arbeides aktivt for å melde inn nivåvurdering av onomastiske tidsskrifter.

8 Åpent tilgjengelige ressurser

Siden mange av de norske og internasjonale forskningsresultatene kun er tilgjengelige for ansatte ved større forskningsinstitusjoner, kan det være nyttig med en oversikt over adressene til de viktigste åpent tilgjengelige ressursene.

¹⁶ <https://www.idunn.no/hum> (Lest 05.10.16]

¹⁷ Etablert 1913 og omtalt som “the worldwide oldest journal specified on local name research”. http://e-onomastics.blogspot.no/2013_03_01_archive.html (Lest 05.10.16]

Det norske vitenarkivet NORA¹⁸ er en tjeneste der man kan navigere i alt åpent innhold i 65 norske arkiver. Med noen unntak ser det ut til at det aller meste av navnefaglig materiale er studentoppgaver, siden norske studenter plikter å levere masteroppgaven via institusjonens vitenarkiv. Den viktigste søketjenesten for åpne tidsskrifter internasjonalt er DOAJ, *Directory of Open Access Journals*¹⁹. Her kan det søkes i over 9000 tidsskrifter innen de aller fleste fagområder. 55 av disse er norske, to av dem innen lingvistikkfaget; *Nordlyd og Oslo Studies in Language* (OSLa). I sistnevnte finner vi artikkelsamlingen *Names and Identities*²⁰ fra 2012. OSLa baserer seg på samlinger av artikler innen emner eller konferanserapporter. Skriftserien er på engelsk, og den har «gull åpen tilgang» på nivå 1 (OSLa 2015).

Det er som nevnt et mål om full åpenhet til forskningsresultater innen 2020 (Regjeringen 2016, s. 3). Forskere oppfordres derfor til å publisere arbeidene sine i institusjonelle arkiver. Store institusjoner har egne arkiver (eksempelvis DUO ved UiO)²¹, mindre institusjoner bruker i mange tilfeller BIBSYS Brage²². Målsetningen er på sikt å etablere et felles nasjonalt vitenarkiv (Regjeringen 2016, s. 6). Det er også viktig å merke seg at det stilles krav til forskere, eksempelvis ved UiO, om å publisere med åpen tilgang: Både Forskningsrådet og EU krever at publikasjoner som rapporterer forskningsresultater finansiert av dem skal publiseres i åpne kanaler (UiO 2015). Norske tidsskrift innen humaniora og samfunnsfag som fortsatt ønsker å motta Forskningsrådets støtte til tidsskrifter, må konverteres til åpen tilgang fra og med 2017 (Regjeringen 2016, s. 6).²³ Dette kravet er det nødvendig å ta på alvor – ikke bare fordi man kan miste midler og eventuelt også forskningspoeng, men også fordi publikasjoner med åpen tilgang sørger for en langt større leserkrets, og følgelig langt flere siteringer fra andre forskere (Hillesund 2005). Åpen tilgang vil løfte onomastikkfaget bedre fram i offentlig debatt og kulturformidling.

¹⁸ <http://nora.openaccess.no/> (Lest 05.10.16]

¹⁹ <https://doaj.org/> (Lest 05.10.16]

²⁰ <https://www.journals.uio.no/index.php/osla/issue/view/39> (Lest 05.10.16]

²¹ <http://duo.uio.no/> (Lest 05.10.16]

²² <https://brage.bibsys.no> (Lest 05.10.16]

²³ Det sies videre: «Det ligger et betydelig potensial for at disse tidsskriftene kan nå et langt bredere publikum ved overgang til åpen tilgang, men det er samtidig viktig at tidsskriftene sikres en robust økonomi for å kunne drive videre. Under forutsetning av at Forskningsrådet opprettholder støtten på (inntil) 50 %, må bortfallet av abonnementsinntekter kompenseres. Normalt vil en ordning med avgift per artikkel være den foretrukne forretningsmodellen for tilgangsåpne tidsskrift, men dette er små tidsskrift med begrensede administrative ressurser, noe som vil vanskeliggjøre arbeidet. Et forslag til løsning er å etablere et nasjonalt konsortium for humantidsskrift med åpen tilgang».

9 utfordringer knyttet til praksiser for humanistisk forskning

Vi har sett at onomastikken er et fagfelt med marginal representasjon i både utenlandske og norske artikkeldatabaser, og det gjør det vanskelig å gi en balansert framstilling av dette fagets spesielle forutsetninger. Derfor kan det være fruktbart å gå ett skritt tilbake og se på typiske arbeidsmønstre innen forskjellige grener av humaniora, primært de som er beslektet med onomastikk, og hvordan disse samsvarer med kravene til tellende forskning.

Humanister gjør stor bruk av arkivmateriale (Borgman 2007, s. 219), og lingvister er ledende innen tekstkoding og i å lage algoritmer for trekk som navn, steder og historiske hendelser i store tekstkorpora (ibid., s. 218). Også «text and data mining» (ibid., s. 216) er spesielt fruktbart innen humanistiske fag. Det å arbeide med informasjonssystemer er likevel ikke meritterende på samme måte som å publisere artikler og å bli sitert i fremstående tidsskrifter. Borgman (2007, s. 240) hevder at forskning som resulterer i digitale objekter er spesielt risikabelt innen humaniora, der trykte bøker fortsatt er gullstandarden. Det er vanskelig å få uttelling for dokumentasjonsforskning og dataprogrammer som støtter disse.²⁴ Et eksempel på dette er arbeidet med *Norsk Ordbok 2014*,²⁵ der artikkelproduksjonen var meritterende for verkets redaktører (nivå 1), mens arbeidet med tilretteleggingen av det omfattende seddelarkivet og tekstkorpuserne som utgjorde kildematerialet ikke var det. Her er inkludert arbeidet med databasene og web-løsningene som skal sørge for formidling både av selve ordboksverket og bakgrunns materialet for forskere og allmennheten.

Monografier er en viktig del av humanistisk publiseringspraksis. Det snakkes imidlertid om en «monografikrise» innen humaniora, siden forskningsbiblioteker kjøper færre bøker og akademiske forlag aksepterer færre bokmanuskripter (Suber 2012, s. 33). Som vi har sett, inneholder forskningdatabasene få monografier og lite innen humaniora, slik at det fortsatt ikke er et naturlig valg for en humanist å konsultere denne typen ressurser. Humanister publiserer også gjerne i antologier og skriftserier, ofte på eget språk i små nasjonale tidsskrifter. Mange får offentlig støtte, men siden publisering via åpen tilgang er uvanlig, finnes det liten kunnskap om finansiering av dette. Det har også blitt hevdet at fri tilgjengeliggjøring av bøker innebærer en trussel mot utgivelsen, da denne kan tenkes å opphøre (Lindh og Wiklund 2010, s. 6 f.), og derfor befinner man seg i en uavklart situasjon: bør humanister fortsatt velge monografier som publiseringskanal eller det, innenfor rådende publiseringspraksis, enklere tilgjengelige artikkelformatet?

²⁴ Et annet problem er rettighetene til dataprogrammene. Generelt er usikkerhet rundt spørsmål om opphavsrett et stort hinder for digital publisering (Francke 2013, s. 91).

²⁵ <http://no2014.uio.no/perl/ordbok/no2014.cgi> (Lest 05.10.16)

Humanistiske fag faller altså ofte utenfor på grunn av publiseringsmåter som er bedre tilrettelagt for STM (Lindh og Wiklund 2010, s. 3). Universitetsforlagene og de relativt små forlagene som har dominert vitenskapelig publisering innen samfunnsvitenskapene og humaniora, har investert mindre kapital i elektronisk publisering enn de store kommersielle forlagene som har dominert realfagene (Borgman 2007, s. 203). Fordi de store vitenskapelige databasene vektlegger STM, har de kanskje blitt identifisert med dem i en slik grad at humanister ikke vet at de kan inneholde materiale som er relevant innen deres fag. Humanister bruker disse basene lite, og det ser ut til at de ikke er alene om det: Suber (2012, s. 189) refererer til en masteroppgave ved daværende Høgskolen i Oslo der det konkluderes med at ansatte ved Universitetet i Oslo, i følge en spørreundersøkelse, hadde lav oppmerksomhet om institusjonens digitale ressurser – men hadde en positiv holdning til forskning gjennom åpen tilgang. Vi har sett at lite av materialet som er undersøkt her er åpen tilgang, men det kan i noen grad ha sin grunn i mangelfull informasjon til forskerne innen humaniora om hva dette innebærer for dem. Feltet er komplisert og i stadig endring, slik at fagbibliotekene nok også har hatt behov for oppdatert kunnskap. Samtidig er det avgjørende at de som har ansvaret for institusjonens databaser, kurser de ansatte i publiseringsdatabaser, rettighetsproblematikk og kostnadsmodeller forbundet med digital publisering.

Norske tidsskrift innenfor humaniora og samfunnsvitenskap spiller en spesiell rolle for den nasjonale fagoffentligheten knyttet til disse fagene. Disse tidsskriftene står også i en særstilling i en bredere norsk offentlighet, fordi forskningen ofte formidles på et lett tilgjengelig språk og potensielt har stort gjennomslag hos lesere utenfor academia, for eksempel i offentlig forvaltning, i skolen og i mediene (Røeggen 2013). Også Forskningsrådets avtroppende direktør, Arvid Hallén, sier at de nasjonale tidsskriftene innenfor humaniora og samfunnsvitenskap har et stort potensial for å styrke den offentlige debatt i Norge. Med sine artikler om norsk kultur og samfunnsliv kan de tilføre offentligheten nyttig kunnskap og nye perspektiver. Det å sikre åpen tilgang til disse tidsskriftene har stor betydning både innenfor og utenfor forskersamfunnet (Forskningsrådet 2016).

Gunnar Sivertsen (2013, s. 28) viser at norskspråklige vitenskapelige tidsskrifter innen humaniora må tilpasses tidsskriftenes forfatterkrets, innhold og formål. Det er et akutt behov for en annen finansieringsmodell enn tradisjonelle institusjonsabonnementer, fordi disse abonnementene har fallende abonnements-tall og har kommet til kort når det gjelder åpen tilgang. Hen hevder videre at det er nødvendig å tilpasse forskningen til publikum utenfor forskermiljøet, på grunn av fagfeltenes store potensial for samfunnsnytte og debatt. Mye av den humanistiske og samfunnsvitenskapelige forskningen i Norge er finansiert av

grunnbevilgninger og ikke av ekstern prosjektstøtte. En bedre og enklere løsning er altså at myndigheter og forskningsinstitusjoner direkte finansierer en felles modell for åpen tilgang til alle tidsskrifter av denne typen, og at man dermed oppnår god sosial og miljømessig holdbarhet. Dette krever at man snur perspektivet, slik at tidsskriftene anses som viktige publiseringskanaler for institusjonenes egen forskning.

Den norske modellen for publisering er siden 2006 basert på et poengsystem (CRISTin 2016). Hellqvist (2008, s. 64) vurderte de tidlige erfaringene med modellen og mente at systemet ville komme til å påvirke den humanistiske forskningen. Han viste til et liknende australsk system for publisering, som førte til at antallet publikasjoner økte mens kvaliteten sank. Det kreves andre metoder, begreper, teorier og tolkningsmodeller for å kartlegge og vurdere humanistisk kunnskap: det hjelper altså ikke at humanister nærmer seg naturvitenskapene. Snarere krever humaniora sine egne løsninger og modeller, siden verken humaniora eller bibliometrien er tjent med å tvinges inn i en modell som er utviklet for andre fagtradisjoner (Hellqvist 2008, s. 60). Imidlertid var humanistene tidlig ute med å peke på ulempene den norske modellen kunne føre til: I høringsuttalelsen til UHRs rapport *Vekt på forskning – Nytt system for dokumentasjon av vitenskapelige publikasjoner* fra 2004, ble det pekt på hvordan monografitradisjonen har stått sterkt innenfor norsk humaniora og at utgivelser av bøker på norske forlag og doktoravhandlinger som monografier har gitt høy prestisje. Særlig humanister har derfor vært bekymret for både den humanistiske forskningens uttelling i de nye budsjettmodellene, bokas framtid i norsk forskning, og det norske språkets mulighet for å overleve som fagspråk (Gjelsvik og Sivertsen 2006).

Også informasjonssystemene om norsk språk og andre kulturuttrykk Norge bør ha særlig ansvar for, krever oppmerksomhet. Tidligere hovedredaktør for Norsk Ordbok 2014, Oddrun Grønvik, kommer med viktige innspill til humaniorameldingen, *Stortingsmelding om humaniora*, som skal legges fram i 2017: Humaniora som forskingsfelt trenger en overordnet, gjerne overinstitusjonell strategi for digitalisering av forskningsressurser og forskningsprodukter med vekt på de forskingsfeltene Norge har et særlig ansvar for, der langsiktig ansvar og oppfølging er vesentlig (Grønvik 2016). Grønviks innspill oppsummerer de utfordringene sårbare fagfelt som morsmålsstudiene representerer, og viser til det ansvaret institusjonene har for å dokumentere egen kulturarv. I følge Borgman (2007, s. 219) er det et økt oppmerksomhet rundt databaser som formidler kulturarv – og, hvis dette fortsatt er riktig og kan gjelde norske forhold, er det å håpe at det kan øke interessen for morsmålsfagene.

10 Onomastikk som humanistisk disiplin. Diskusjon og oppsummering

Et fagfelt som navneforskning er sentralt innen geografiske informasjonssystemer som handler om steder og objekter, og som er viktige referanseverktøy for humanister. Navneforskerne i Norge har derfor arbeidet mye med slike informasjonssystemer. Det norske onomastiske miljøet har møtt kritikk nettopp for dette – i en, riktignok datert, evaluering fra Forskningsrådet (2006) slås det fast at fordi forskerne har prioritert å legge til rette store kildesamlinger av steds- og personnavn i elektronisk form, har dette har gått på bekostning av teori, tilrettelegging for framtidig forskning og deltagelse i internasjonal debatt. Om navneforskerne heter det at «det er flere som utgir det meste av sine skriftlige arbeider i internpublikasjoner og derfor ikke når ut til andre» (Forskningsrådet 2006). Urettferdig nok får navneforskerne også kritikk for at den store interessen for navn i samfunnet gjør at det publiseres en del populærvitenskapelige artikler, og at det brukes tid på formidling til publikum (ibid.). Vi har sett at dette er vanlig praksis innen humanistiske fag, og om det er slike holdninger som har ført til onomastikkfagets marginale representasjon innen tellende internasjonal forskning, viser det mangelfull forståelse for nyansene innenfor tradisjonell publiserings- og formidlingspraksis.

Når onomastikken og morsmålsfagene har egne fora og publiserer på eget språk, kan det føre til at de faller utenfor strategier om internasjonalisering av fagområder, som blant annet de norske universitetene har samlet seg om.²⁶ Språkrådet peker på dette i sitt innspill til humaniorameldingen: Erfaringen viser at forskning som først og fremst gjelder norsk språk og norske kulturforhold, har vansker med å nå opp i konkurransen om utlyste forskings- og infrastrukturmidler (Språkrådet 2016).

I denne teksten har jeg forsøkt å vise hvordan praksisen for forskning og formidling innen morsmålsfagene generelt og navneforskningen spesielt er tilpasset indikatorene som brukes for å måle forskningsaktivitet i Norge. Utviklingen de siste årene har vist at onomastikken er i ferd med å bli avviklet i enkelte forskermiljøer.²⁷ Denne framstillingen er ment som et innspill til å forklare hvordan faget kan ha kommet på sidelinja ut fra de snevre og statistikkbaserte rammene for det som defineres som forskning. Dette både på bakgrunn av fagets forskningstradisjon, men også dets forutsetninger – man publiserer på morsmålet i små publikasjoner eller monografier, vedlikeholder digitale tekstkorpora og arkiv, bruker fagmiljøet helst som nasjonalt forum, og har få forskere

²⁶ Se f.eks. *Strategi 2020 – UiO mot status som et internasjonalt toppuniversitet* <http://www.uio.no/om/strategi/> (Lest 05.10.16)

²⁷ Dette har ikke vært tema i denne framstillingen, men se f.eks. *Klassekampen* og *Uniforum* på nett, som hadde mange saker om avviklingen av språksamlingene ved UiO.

som, på grunn av stor interesse hos publikum, bruker mye tid på formidling. Også kravet til internasjonalisering av forskning kan ha bidratt til at små morsmålsfag faller utenfor i internasjonal forskning; som vi så, hadde onomastikk marginal representasjon i en siteringsdatabase som i høy grad avgjør hvordan forskning evalueres, også nasjonalt.

For at onomastikken og morsmålsfagene skal bli mer synlige som forskningsfag, er det nødvendig å være kjent med dagens praksis for vitenskapelig publisering og tellende forskning. Når forskning ofte ikke når fram til forskere og publikum fordi svært mye befinner seg bak betalingsmurer, er det også nødvendig med bevissthet og satsning på å publisere gjennom åpen tilgang. Og ikke minst trengs en overordnet nasjonal strategi med tilpassede løsninger og modeller for onomastikken og nabofagene.

Litteratur og kilder

- Borgman, Christine 2007: *Scholarship in the digital age: Information, infrastructure, and the Internet*. Cambridge, MA.
- CRISStin 2016: *Rapportering av vitenskapelig publisering i helse-, institutt- og UH-sektor*. <https://www.cristin.no/cristin/superbrukeropplaering/rapportering/rapporteringsinstruks.html> [Lest 05.10.16]
- DNVA (udatert) *Hvordan måle vitenskap? Søkelys på bibliometriske metoder*. Det Norske Videnskaps-Akademi <http://www.dnva.no/binfil/download.php?tid=41358> [Lest 05.10.16]
- Dokumentasjonsprosjektet 2016: <http://www.dokpro.uio.no/> [Lest 05.10.16]
- Forskningsrådet 2006: *Navnegransking versjon 1* [PDF-fil under følgende URL:] http://www.forskningsradet.no/no/Nyheter/Evalueringen_av_nordisk_sprk_og_litteraturforskning_i_Norge_flges_opp/1236685437356?lang=no [Lest 05.10.16]
- Forskningsrådet 2016: Alle får tilgang til den nyeste kunnskapen. http://www.forskningsradet.no/no/Nyheter/Alle_far_tilgang_til_den_nyeste_kunnskapen/1253992358970%3Flang%3Dno [Lest 05.10.16]
- Francke, H. 2013: *Publicera! Svenska forskningsbiblioteks arbete med publiceringsfrågor*. Stockholm.
- Gjelsvik, Anne & Erling Sivertsen 2006: «Å, nå telte han med deg også!» *Norsk medietidsskrift 01/2006*. https://www.idunn.no/nmt/2006/01/a_na_telte_han_med_deg_ogsa [Lest 05.10.16]
- Grønvik, Oddrun 2016: *Innspeil til arbeidet med ei melding til Stortinget om humanistisk forskning og utdanning (humaniorameldinga)*. <https://www.regjeringen.no/contentassets/f4f06dd8b4b64992bd7a469cecb3bbfe/innspeil-fra-oddrun-gronvik.pdf> [Lest 05.10.16]
- Hansson, Joacim 2015: Documentality and legitimacy in future libraries: an analytical framework for initiated speculation. *New Library World, vol. 116* (1/2). 4–14.
- Hellqvist, Björn 2008: Bibliometri och humaniora: en relationsanalys. *InfoTrend 63*(3)
- Hillesund, Terje 2005: Kommersiell istedenfor åpen publisering – En kritikk av den [sic] norske systemet for dokumentasjon av vitenskapelige publikasjoner. *Norsk medietidsskrift 12*(2). https://www.idunn.no/nmt/2005/02/kommersiell_istedenfor_åpen_publisering_-_en_kritikk_av_den_norske_systemet [Lest 05.10.16]

- Idunn 2016: *Maal og minne*. <https://www.idunn.no/maal> [05.10.16]
- ICOS (datert). *The International Council of Onomastic Sciences (ICOS)*.
<http://www.icosweb.net/drupal> [Lest 05.10.16]
- IFLA 2013: *IFLA Statement on Text and Data Mining (2013)* <http://www.ifla.org/publications/ifla-statement-on-text-and-data-mining-2013> [Lest 05.10.16]
- JSTOR 2016: *New to JSTOR? Learn more about us*. <http://about.jstor.org/10things> [Lest 05.10.16]
- Lindh, Karolina & Gunilla Wiklund 2010: *Open access för humanister och rättsvetare. En kartläggning av publiceringspolicy och praxis inom nordisk utgivning. Slutrapport*. BIVIL:s skriftserie 2010:1
<http://lup.lub.lu.se/luur/download?func=downloadFile&recordOId=1578796&fileOId=1578798> [Lest 05.10.16]
- NIFU 2013: *Norskspråklige vitenskapelige tidsskrifter i humaniora og samfunnsvitenskap. Forfatterkrets, formål og mulighet for åpen tilgang*. <http://www.nifu.no/publications/1055091/> [Lest 05.10.16]
- NORNA 2016: *Manuskriptanvisninger for bidrag i NORNA-rapporter*.
<http://www.norna.org/?q=content/manuskriptanvisningar-f%C3%B6r-bidrag-i-norna-rapporter> [Lest 05.10.16]
- Norsk namnelag 2016) <http://www.norsknamelag.no/> [Lest 05.10.16]
- NSD 2016 a: *Norsk publiseringsindikator*. <https://npi.nsd.no/> [Lest 05.10.16]
- NSD 2016 b: *Informasjonsside*. <https://npi.nsd.no/informasjon> [Lest 05.10.16]
- ONOMA (datert: <http://icosweb.net/drupal>) [Lest 05.10.16]
- OSLa 2015: *Oslo Studies in Language*. <https://www.journals.uio.no/index.php/osla/index> [Lest 05.10.16]
- Prosa (datert). *Alt blir klart og (u)betydelig*. <http://prosa.no/intervju/alt-blir-klart-og-ubetydelig/> [Lest 05.10.16]
- Peeters 2015: *Peeters Publishers*. <http://www.peeters-leuven.be> [Lest 05.10.16]
- Regjeringen 2016: *Nasjonale retningslinjer for åpen tilgang til forskningsresultater. Rapport til Kunnskapsdepartementet 14.06.2016*.
<https://www.regjeringen.no/contentassets/6b8af231907a4899a7a05c72b7416191/rapport-nasjonale-retningslinjer.pdf> [Lest 05.10.16]
- Røeggen, Vidar 2013: *Redningsaksjonen. Sosiologisk tidsskrift 21(1)*
<https://www.idunn.no/st/2013/01/redningsaksjonen> [Lest 05.10.16]
- Sivertsen, Gunnar 2013: *Norskspråklige vitenskapelige tidsskrifter i humaniora og samfunnsvitenskap. Forfatterkrets, formål og mulighet for åpen tilgang*.
<http://www.nifu.no/files/2013/10/NIFUarbeidsnotat2013-14.pdf> [Lest 05.10.16]
- Slaatta, Tore & Kjell-Olav Hovde 2011: *Balanskunst: Kunst og Kultur gjennom 100 år. Kunst og kultur 94(2)*. <https://www.idunn.no/kk/2011/02/art05> [Lest 05.10.16]
- Språkrådet 2016: *Språkrådets innspel til humaniorameldinga*.
<https://www.regjeringen.no/contentassets/f4f06dd8b4b64992bd7a469cceb3bbfe/innspill-fra-sprakradet-ny-versjon.pdf> [Lest 05.10.16]
- Statistisk sentralbyrå 2014: *Fag- og forskningsbibliotek, 2014*. <https://www.ssb.no/kultur-og-fritid/statistikker/ffbibl/aar/2015-06-04?fane=tabell&sort=nummer&tabell=229541> [Lest 05.10.16]
- Suber, Peter 2012: *Open access*. Cambridge, MA.
https://mitpress.mit.edu/sites/default/files/titles/content/9780262517638_Open_Access_PDF_Version.pdf [Lest 05.10.16]

UiO 2015: *Forskningsfinansiører.*

<http://www.ub.uio.no/publisere/forskere/forskningsfinansiører.html> [Lest 05.10.16]

UHR 2006: *Framlegg til ein språkpolitikk for universitet og høøgskolar i Noreg.*

http://www.uhr.no/documents/Rapport_ein_spr_kpolitikk_for_universitet_og_h_gskolar_i_No_reg_juni2006.pdf [Lest 05.10.16]

UHR 2016: Om bruk av publiseringsindikatoren på lokalt nivå eller for enkeltforskere.

http://www.uhr.no/documents/Om_bruk_av_publiseringsindikatoren_p_lokalt_niv_eller_for_eknkeltforskere.pdf [Lest 05.10.16]